

Praktiska i Sverige AB

Org.nr. 556257-5786

Beslut för gymnasieskola med yrkes- och introduktionsprogram

efter tillsyn i Praktiska gymnasiet Västerås
belägen i Västerås kommun

Tillsyn i Praktiska gymnasiet Västerås

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Praktiska AB (556257-5786) under Våren 2015. Praktiska Västerås besöktes av Skolinspektionen mellan den 5 och den 7 maj 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Genomsnittlig betygspoäng över tid:

2010	2011	2012	2013	2014
12,8	13,0	13,7	13,9	13,8 Studiebevis 14,3 examen

Andel elever med gymnasieexamen från nationella program är 80,9 procent för läsåret 2013/14.

Andel (%) elever med lägst betyget G i samtliga ämnen:

2012	2013	2014
70	81,6	...

Andel (%) elever som slutfört utbildningen inom fyra år:

2012	2013	2014
75,4	77,2	84,7

Skolinspektionens enkät visar att eleverna på Praktiska gymnasiet Västerås nöjdhet avseende trygghet och studieron är i paritet med andra skolor i enkätomgången.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande	2015-09-25
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)	Ingen brist konstaterad	
4. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
5. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
6. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist konstaterad	
7. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	
8. Garanterad undervisningstid i yrkesprogram	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Sammanfattande bedömning

Inom ramen för denna tillsyn har Skolinspektionen granskat områden som enligt tidigare tillsynsbeslut (Dnr 44-2012:1151) befunnits bristfälliga. Inom dessa områden har huvudmannen för Praktiska gymnasiet Västerås vidtagit åtgärder.

Denna tillsyn visar dock att rektor och lärare behöver utveckla undervisningen i främst de gymnasiegemensamma ämnena. Lärarna behöver mer utgå från elevernas individuella behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande i undervisningen så att undervisningen uppfattas som mer stimulerande och stödjande än vad den gör i nuläget. Lärarna behöver också stärka elevernas självförtroende och vilja och förmåga att lära inom de teoretiska ämnena.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Praktiska AB att **senast den 25 september 2015** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de examensmål som gäller för det nationella program som eleven läser. Undervisningen ska utformas och genomföras så att alla elever, såväl på nationella program som på introduktionsprogram, ges möjligheter att nå samtliga kunskapskrav inom de ämnen som eleven läser, det vill säga såväl i gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärstilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Praktiska AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.1. Kunskaper)

- Lärarna stärker elevernas självförtroende samt vilja och förmåga att lära (Lgy 11 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Lärarna måste säkerställa att de i undervisningen tar hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande

Lärarna måste stärka elevernas självförtroende samt vilja och förmåga att lära.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska utbildningen syfta till att elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden. Utbildningen ska främja varje elevs utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till varje elevs olika behov. Elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Enligt läroplanen för gymnasiet ska lärare utgå från den enskilda elevens behov, förutsättningar, erfarenhet och tänkande. Vidare ska lärare stärka elevers självförtroende och samt vilja och förmåga att lära och att i undervisningen skapa en sådan balans mellan teoretiska och praktiska kunskaper som främjar elevernas lärande.

Eleverna uppger i intervjuerna att undervisningen i de gymnasiegemensamma ämnena är "slapp" och att man i något ämne kan lämna lektionen långt innan den är slut. Eleverna uppger att lektionen ska sluta klockan 16.00 men ibland går eleverna redan klockan 15.00 eftersom de inte har något att göra. Eleverna uppger vidare att de inte anser att lärarna "tar sin ledarroll" och aktiverar dem. Eleverna anser vidare att lärarna inte gör något för att eleverna ska finna undervisningen intressant och vilja lära sig mer. Någon elev uttrycker att i elevens klass är det många elever som vill få ett E i betyg och detta har lärarna blivit vana vid och därför lägger de inte ner mer kraft på att aktivt försöka få eleverna att lära sig mer. Eleverna uppger också att de tycker undervisningen många gånger är enformig och den genomförs på samma sätt för det mesta och då blir den tråkig. Eleverna säger dock att ovanstående varierar mellan lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena. Eleverna säger samtidigt att yrkeslärarna är mycket bättre på att ge eleverna stöd för att de ska vilja lära sig mer.

Lärarna uppger i intervjuerna att det ibland är svårt att motivera eleverna eftersom de inte vill lära sig mer än att de når kunskapskraven.

Några av lärarna säger att det är svårt att kommunicera med eleverna när eleverna inte är intresserade och då kan inte lärarna tvinga eleverna att lära sig mer, menar de. Eleverna är enligt lärarintervjun mer intresserade av att få ett

godkänt betyg än av ämnet i sig självt. Någon lärare säger att eleverna vill bli lärlingar och få den extra ersättningen som detta ger och då blir de i regel trötta och vill inte satsa på de teoretiska ämnena. Vid frågan om hur de försöker stimulera och utmana eleverna framkommer att några lärare försöker detta medan andra framför att det centrala innehållet i ämnena gör det svårt att anpassa undervisningen så att den blir mer intressant och stimulerande för eleverna. Det framkommer vidare att lärarna uppfattar att eleverna tycker att undervisningen i de flesta av de gymnasiegemensamma ämnena är tråkig och hänvisar till att de elever som i regel söker sig till skolenheten inte är "lässtarka" och blir trötta om de måste "tänka mycket". Någon lärare säger också att de högpresterande eleverna lätt "hamnar mellan stolarna" eftersom de svagare eleverna tar all tid.

Av intervjun med rektorn framkommer att rektorn försöker följa upp vad lärarna gör på lektionerna genom bland annat besök på lektionerna. Rektorn anger dock att det varit svårt att hinna med detta, men räknar med att kunna genomföra fler besök i framtiden. Det framkommer vidare i intervjun med rektorn att han inte har några indikationer på att lärarna inte utifrån varje elevs individuella behov stimulerar eleverna att utvecklas så långt som möjligt och förstärker eleverna självförtroende och vilja till att lära sig inom de gymnasiegemensamma ämnena. Rektorn bygger detta på analyser av skolans kunskapsresultat, men anger samtidigt att den samverkan som nu sker mellan de gymnasiegemensamma lärarna och yrkeslärarna behöver utvecklas och leder då till att eleverna får en högre motivation till de gymnasiegemensamma ämnena.

Skolinspektionens bedömning

Eftersom eleverna uppfattar undervisningen i de gymnasiegemensamma ämnena som enformig och tråkig och lärarna uppger att det är svårt att motivera och stimulera eleverna visar Skolinspektionens utredning att eleverna inte får de utmaningar och den stimulans de behöver och har rätt till. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav i denna del.

Utredningen visar vidare att lärarna inte stärker elevernas självförtroende och vilja och lust att lära. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav heller i denna del.

Att rektor uppger att han inte har några indikationer på att lärarna inte stärker elevernas självförtroende och att en utveckling av samverkan mellan lärarna i de gymnasiegemensamma ämnen och yrkesämnen kan leda till att elevernas motivation ökar föranleder ingen annan bedömning. Huvudmannen och rektor

måste därmed säkerställa att lärarna utvecklar undervisningen i de gymnasiegemensamma ämnena så att den blir mer stimulerande utifrån elevernas individuella behov, förutsättningar, erfarenhet och tänkande och att elevernas självförtroende höjs och att deras vilja och förmåga att lära utvecklas.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Praktiska Sverige AB:s verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten föreligger skäl att förelägga Praktiska Sverige AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga bedömningsområden

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser också samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

Det kan också omfatta undervisning som är förlagd till arbetsplats (APL). Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare.

Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)

Skolan ska se till att elever på yrkesprogram får den utbildning de har rätt till avseende arbetsplatsförlagt lärande (APL) och möjlighet att nå grundläggande behörighet. APL är en central del i all yrkesutbildning, då denna ska bidra till att eleven utvecklar såväl yrkeskunskaper som en yrkesidentitet. För elever som läser i huvudsak skolförlagd utbildning ska APL motsvara minst 15 veckor av den samlade utbildningstiden och för elever som är lärlingar ska APL motsvara minst 50 % av utbildningen. Skolan ska ha kvalitetssäkrat arbetsplatsen så att eleven har reell möjlighet att nå de kunskaper som eleven är avsedd att uppnå på arbetsplatsen, exempelvis att skolan avtalat med arbetsplatsen om vilka delar av det centrala innehållet på en eller flera kurser som ska behandlas. Skolan ska också följa upp att så sker. Handledaren är en central aktör, och behöver förutom kunskaper inom yrket också ha kunskaper om de mål som eleven ska uppnå och bedömas gentemot så att eleverna får adekvata arbetsuppgifter utifrån detta.

Att eleverna ges möjlighet till fortsatta studier på högskolenivå är en central rättssäkerhetsfråga. Det är dock inte tillräckligt att eleverna ges en teoretisk möjlighet att uppnå grundläggande behörighet utan skolan bör också göra det praktiskt möjligt för eleverna, ex. genom att undvika schemakrockar.

För introduktionsprogrammen finns inga nationellt fastställda programstrukturer eller examensmål, utan utbildningen ska utformas så att eleven förbereds för vidare studier eller etablering på arbetsmarknaden. Ett centralt instrument i denna planering är elevens individuella studieplan. Eleven ska, utifrån sina behov, få en utbildning som uppfyller introduktionsprogrammets syfte så att elevens mål med utbildningen kan uppnås.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnena.

Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själva upprättat.

Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. I de fall eleven har haft hela eller delar av kurser förlagda till arbetsplats (APL) ska bedömning av detta ingå i den samlande bedömningen.

Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Det kan därmed också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen.

Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Analysen ska omfatta hela utbildningen och inte avgränsas till exempelvis resultat enbart i gymnasiegemensamma ämnen utan ska också omfatta uppföljning av resultat i fördjupningsämnen, från lärande som sker på arbetsplats (APL) och undervisning på introduktionsprogram. Förbättringsåtgärder kan exempelvis vara att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Garanterad undervisningstid i yrkesprogram

En viktig förutsättning för att uppnå utbildningens mål är att elever får undervisning i en tillräcklig omfattning. Tillsammans med andra faktorer som ett aktivt lärarstöd och en god arbetsmiljö har undervisningstiden betydelse för vilka resultat som uppnås. Elever på yrkesprogrammen har enligt skollagen rätt till minst 2 430 undervisningstimmar om 60 minuter (garanterad undervisningstid). Undervisningen behöver planeras och genomföras på ett sådant sätt att varje elev får sin garanterade undervisningstid. I detta ingår att skolenheten följer upp vilken undervisning som faktiskt blivit av för att kunna kompensera elever för förlorad undervisningstid, exempelvis vid inställda lektioner eller om en elevs undervisningspass förläggs samtidigt som elevens arbetsplatsförlagda lärande (APL).

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa bedömningsområden.

Beslut

2015-06-23

11 (13)

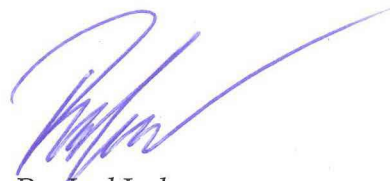
Dnr 44-2014:8373

På Skolinspektionens vägnar

Lena Lindh

Beslutsfattare/Utredare

Per Joel Jarlunger

Föredragande/Undervisningsråd

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Praktiska Västerås

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Praktiska gymnasiet Västerås

Huvudman för Västerås Praktiska Gymnasium är Praktiska Sverige AB med organisationsnummer 556257-5786.

Västerås Praktiska Gymnasium har vid tiden för tillsynsbesöket 118 elever. Av dessa är det 4 elever som går introduktionsprogram. Eleverna kommer från Västerås kommun och närliggande kommuner. Huvuddelen av eleverna på nationella program är lärlingar.

Vid skolan bedrivs utbildning inom följande nationella program och inriktningar:

El- och energiprogrammet med riktningen elteknik.

Hantverksprogrammet med inriktningarna florist, frisör, hudvård, stylist.

Hantverksprogrammet med inriktningen låssmed.

VVS och fastighetsprogrammet.

Introduktionsprogram; yrkesintroduktion och programinriktat individuellt val.